Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Antropologia fizyczna - ćwiczenia , PG_00139737						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	3		Język wykładowy	polski Przekazywane są nazwy angielskie podstawowych pojęć z zakresu antropologii fizycznej.			
Semestr studiów	5		Liczba punktów ECTS	1.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	zaliczenie			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Anna Strobin					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	0.0	30.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach	Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0	10.0		42
Cel przedmiotu	Zaznajomienie studenta z podstawowymi zagadnieniami z zakresu paleoantropologii, antropologii historycznej i biologii populacji pradziejowych. Opanowanie wiadomości z zakresu osteologii człowieka, w tym współczesnego mianownictwa anatomicznego dotyczącego układu kostnego. Nabycie umiejętności rozpoznawania poszczególnych kości szkieletu ludzkiego, dającej możliwość pracy na stanowisku archeologicznym przy eksploracji grobów oraz po-zwalającej na przygotowywanie dokumentacji rysunkowej i opisowej. Poznanie podstawowych technik opisowych i pomiarowych stosowanych w antropologii fizycznej.						

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_U07] Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) zarówno na etapie prac terenowych, jak i ich opracowania wyników	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także z udziałem antropologów fizycznych) zarówno na etapie prac terenowych, jak i ich opracowania wyników.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[ARCHL3_U03] Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu archeologii	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu antropologii fizycznej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ARCHL3_W01] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu paleoantropologii, antropologii historycznej i biologii populacji pradziejowych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

Problematyka ćwiczeń / laboratorium
budowa układu kostnego człowieka (czaszka)
budowa układu kostnego człowieka (szkielet postkranialny)
inwentaryzacja szkieletu osobnika dorosłego i dziecka
inwentaryzacja uzębienia
określenie płci osobnika
ocena wieku osobnika w chwili śmierci
morfologia czaszki: opis czaszki (cechy niemetryczne) i pomiary czaszki (cechy metryczne)
pomiary szkieletu pozaczaszkowego (postkranialnego)
wskaźniki antropologiczne czaszki i szkieletu pozaczaszkowego (postkranialnego)
rekonstrukcja wysokości i masy ciała
morfologiczne reakcje na warunki życia: wyznaczniki stresu morfologicznego na kościach (occupational stress markers) - MOS, wyznaczniki stresu mięśniowo-szkieletowego (musculoskeletal stress markers) - MSM
analiza antropologiczna grobu ciałopalnego
metodyka badań osobnika żywego

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość epok historycznych i kultur archeologicznych, opis i klasyfikacja źródeł historycznych, znajomość podstawowych typów źródeł archeologicznych i metod ich interpretacji, znajomość podstaw tafonomii, znajomość obrządku pogrzebowego w różnych kulturach pradziejowych, znajomość metod i dokumentacji archeologicznych badań terenowych, znajomość podstaw statystyki

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin pisemny testowy (90 minut)	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

Malinowski A., J. Strzałko (red.), 1989, Antropologia, PWN, Warszawa-Poznań.
McMinn R.M.H., R.T. Hutchings, J. Pegington, P. P. Abrahams, 1994, Kolorowy atlas anatomii człowieka, Vydavatelstvo Slovart, Bratislava, Solis, W-wa.
Piontek J., 1996, Biologia populacji pradziejowych. Zarys metodyczny, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
Whit T.D., P.A. Folkens, 2005, The Human Bone Manual, Elsevier Academic Press, Burlington.

	Uzupełniająca lista lektur	Piontek J., A. Marciniak, 1998, Wielka Encyklopedia Geografii Świata. Tom 9. Człowiek, pierwsze cywilizacje, Wydawnictwo Kurpisz, Poznań. Strzałko J., J. Ostoja-Zagórski, 1995, Ekologia populacji ludzkich. Środowisko człowieka w pradziejach, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań. Buikstra J.E., H.D. Ubelaker (ed.), 1994, Standards for Data Collection from Human SkeletalRremains, Arkansas Ar-chaeological Survey Research, Series No. 44, Fayetville. Campbell B., 1995, Ekologia człowieka. Historia naszego miejsca w przyrodzie od prehistorii do czasów współczesnych, W-wa. Leakey R., 1995, Pochodzenie człowieka, Wyd. CIS, W-wa Myszka A., 2007, Rekonstrukcja budowy somatycznej człowieka na podstawie wybranych cech szkieletu, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań. Reichholf J., 1992, Zagadka rodowodu człowieka. Narodziny człowieka w grze sił z przyrodą, PWN, W-wa. Piontek J., B. Iwanek B., S. Segeda, 2008, Antropologia o pochodzeniu Słowian, Monografie Instytutu Antropologii UAM, 12, Poznań. Shreeve J., 1998, Zagadka neandertalczyka. W poszukiwaniu rodowodu współczesnego człowieka, Prószyński i S-ka, W-wa. Strzałko J., M. Henneberg, J. Piontek, 1980, Populacje ludzkie jako systemy biologiczne, W-wa.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Homo erectus 2. Archaiczny Homo Sapiens 3. Mikrourazy szkliwa	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.